SL

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 19. septembra 2006

na zahtevo slovenskega Ministrstva za finance
o nekaterih določbah predloga Zakona o bančništvu

(CON/2006/48)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je dne 23. avgusta 2006 prejela zahtevo slovenskega Ministrstva za finance za mnenje o nekaterih določbah predloga Zakona o bančništvu (v nadaljevanju: »predlog zakona«).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz člena 105(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in iz šeste alinee člena 2(1) Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov[1], saj so predmetne predlagane določbe povezane s pravili, ki se nanašajo na finančne institucije, kolikor pomembno vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga zakona

1.1 Glavni cilj predloga zakona je celovito urediti bančni sektor in prenesti upoštevne direktive Skupnosti v slovensko pravo, zlasti Direktivo 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano) (v nadaljevanju: »preoblikovana bančna direktiva«)[2] in Direktivo 2006/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o kapitalski ustreznosti investicijskih podjetij in kreditnih institucij (preoblikovano)[3].

1 UL L 189, 3. 7. 1998, str. 42.
2 UL L 177, 30. 6. 2006, str. 1.
3 UL L 177, 30. 6. 2006, str. 201.

1.2 ECB je preučila le tiste določbe predloga zakona, ki so zajete z zahtevo za posvetovanje, prejeto od slovenskega Ministrstva za finance, drugih določb pa v splošnem ni presojala. Zahteva za posvetovanje se nanaša le na tiste določbe predloga zakona, ki: (i) ne prenašajo direktiv Skupnosti; (ii) so po vsebini nove v primerjavi s sedaj veljavnim Zakonom o bančništvu[4]; in (iii) bi lahko vplivale na stabilnost finančnih institucij in trgov. Te določbe se nahajajo v različnih delih predloga zakona in zajemajo naslednje: opredelitve pojmov, korporacijski ustroj bank, opravljanje bančnih in finančnih storitev, upravljanje s tveganji in notranje revidiranje, poslovne knjige in letna poročila, nadzor nad bankami, zajamčene vloge in družbe za izdajo elektronskega denarja.

2. Splošne pripombe

ECB pozdravlja splošno revizijo obstoječega Zakona o bančništvu, ki je poglavitni zakon za urejanje bančnega sektorja v Sloveniji. Predlog zakona bi moral doseči svoj glavni cilj, ki je zagotoviti usklajeno izvajanje finančnih direktiv Skupnosti v nacionalnem pravu.

3. Opredelitev kreditnih institucij

3.1 V skladu s tretjim odstavkom 13. člena predloga zakona je pojem »kreditna institucija« uporabljen kot zbirni pojem za banko in družbo za izdajo elektronskega denarja. ECB ugotavlja, da hranilnice niso vključene v kategorijo kreditnih institucij. Hranilnica je v petem odstavku 13. člena predloga zakona opredeljena kot pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki opravlja bančne storitve[5] na podlagi dovoljenja Banke Slovenije in za katero veljajo enaka pravila kot za banke, če ni v 11. poglavju predloga zakona[6] določeno drugače.

3.2 V skladu s členom 4 preoblikovane bančne direktive obsega pojem »kreditna institucija«, poleg institucij za izdajanje elektronskega denarja, tudi podjetja, katerih dejavnost je sprejemanje depozitov ali drugih vračljivih sredstev od javnosti in dajanje posojil za svoj račun. ECB bi za uskladitev predloga zakona s preoblikovano bančno direktivo priporočila, da organ, ki se posvetuje, vključi hranilnice v opredelitev kreditnih institucij.

---

4 Uradni list RS, št. 104/2004 – uradno prečiščeno besedilo.

5 V skladu s 7. členom predloga zakona so bančne storitve sprejemanje depozitov od javnosti ter dajanje kreditov za svoj račun.

6 Na podlagi posebnih pravil v 11. poglavju predloga zakona hranilnice:
- lahko imajo nižji osnovni kapital kot banke (1 milijon eurov namesto 5 milijonov eurov);
- ne smejo opravljati storitev upravljanja pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kakor so opredeljene v 3. točki prvega odstavka 11. člena predloga zakona;
- lahko opravljajo posle v tujih valutah le po poprejšnjem dovoljenju Banke Slovenije za opravljanje teh poslov;
- lahko s pogodbo prenesejo opravljanje nalog notranjega revidiranja na osebo, ki ni zaposlena v hranilnici, ki pa izpolnjuje pogoje za opravljanje teh nalog.

4. Sistem upravljanja banke

4.1 Na podlagi 60. člena predloga zakona lahko banka izbere dvotirni sistem upravljanja banke z upravo in nadzornim svetom ali enotirni sistem upravljanja banke z upravnim odborom. V slednjem primeru se bodo nekatere določbe, ki veljajo za upravo, smiselno uporabljale za izvršne direktorje, vključno z 62. členom predloga zakona, ki določa pogoje za članstvo v upravi banke. Tretji odstavek 62. člena predloga zakona določa, da mora najmanj en član uprave obvladati slovenski jezik in da mora najmanj en član uprave imeti »v Republiki Sloveniji središče uresničevanja svojih življenjskih interesov«.

4.2 Ti zahtevi lahko pomenita kršitev načela prostega gibanja delavcev, saj omejujeta dostop državljanov drugih držav članic do članstva v upravah slovenskih bank. V skladu s pravom Skupnosti bi bile takšne zahteve lahko utemeljene kot (i) izjeme, dopustne po členu 39 Pogodbe[7]; ali (ii) izjeme, ki se nanašajo na »cilje v splošnem interesu«[8]. Če zahtev iz tretjega odstavka 62. člena predloga zakona ni mogoče utemeljiti na tak način, bi ECB priporočila, da se ju odpravi.

4.3 Kar zadeva zahtevo po znanju jezika iz tretjega odstavka 62. člena predloga zakona, ECB priznava pravico, da se takšna zahteva postavi v določenih okoliščinah[9], vendar mora biti stopnja jezikovnega znanja sorazmerna cilju, ki ga želi doseči, in ne bi smela povzročiti diskriminacije državljanov drugih držav članic[10]. Zato bi bilo treba, če bi zahtevo po znanju jezika obdržali, besedilo »obvladati slovenski jezik« vsaj nadomestiti z drugačnim besedilom, ki bi morda lahko bilo »imeti zadostno znanje slovenskega jezika, primerno za opravljanje dolžnosti člana uprave banke«, kar bi bilo bolj skladno s pravom Skupnosti. Poleg tega bi bilo priporočljivo, da se zahteva po znanju jezika opusti, če to ni potrebno zaradi razlogov bonitetnega nadzora.

---

7 Takšne izjeme morajo biti utemeljene z javnim redom, javno varnostjo ali javnim zdravjem; dodatno je iz uporabe določb o prostem gibanju delavcev izvzeto zaposlovanje v državni upravi.

8 Ta koncept ima svoj izvor v sodbi Sodišča v primeru 120/78 *Rewe-Zentral AG* proti *Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* [1979] PSES 649 (»*Cassis de Dijon*«), zlasti v odstavku 8. Nacionalni ukrepi, ki bi lahko ovirali ali zmanjševali privlačnost izvajanja temeljnih svoboščin iz Pogodbe, morajo izpolnjevati štiri pogoje: izvajati se morajo nediskriminatorno; biti morajo utemeljeni z nujnimi zahtevami v splošnem interesu; biti morajo primerni za zagotovitev cilja, ki ga želijo doseči; in ne smejo presegati tistega, kar je potrebno, da se ta cilj doseže (glej, naprimer, odstavek 37 sodbe Sodišča v primeru C-55/94 *Reinhard Gebhard* proti *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano* [1995] PSES I-4165).

9 Člen 3 Uredbe Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti dovoljuje uporabo pogojev v zvezi z »znanjem jezika, ki ga zahteva narava prostega delovnega mesta«.

10 V primeru C-379/87 *Anita Groener* proti *Minister for Education and the City of Dublin Vocational Educational Committee* [1989] PSES 3967 je Sodišče v odstavku 19 zavzelo stališče, da, čeprav Pogodba ne prepoveduje politike za varovanje in spodbujanje jezika države članice, ki je njen nacionalni jezik in prvi uradni jezik, takšna politika v nobenih okoliščinah ne sme biti nesorazmerna z zasledovanim ciljem, način, na katerega se izvaja, pa ne sme voditi v diskriminacijo državljanov drugih držav članic.

5. Poimenovanje Evropske komisije

ECB bi želela podati naslednjo redakcijsko pripombo. Drugi odstavek 22. člena predloga zakona določa, da izraz »Komisija EU« pomeni Komisijo Evropskih skupnosti. ECB bi priporočila, da se uporabi enostavno poimenovanje »Komisija«, ki je bolj točno (saj gre za institucijo Evropskih skupnosti in ne EU), gre pa tudi za uveljavljen izraz v zakonodaji Skupnosti.

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 19. septembra 2006

[podpis]

Predsednik ECB

Jean-Claude TRICHET